

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकर्म विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : जानेवारी - २०२६

सत्र दुसरे

विषय : समुदाय शिक्षणासाठी कला आणि आराखडा (BSW23-204)

दिनांक : ०१/०१/२०२६

गुण: ३०

वेळ: स. १०.०० ते ११.३०

सूचना: र्हे सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ गाळलेल्या जागा भरा. (०५)

१. समुदाय म्हणजे शहरी भागातील ----- असते.
अ) वस्ती   ब) गाव   क) पाडा   ड) ठिकाण
२. छापील किंवा सार्वजनिक माध्यमांचा वापर ----- प्रकाराच्या संवादात केला जातो.
अ) मास कम्युनिकेशन   ब) औपचारिक   क) अनौपचारिक   ड) यापैकी नाही
३. स्टार शिक्षण पद्धतीमध्ये ----- त्या विविध पद्धती वापरता येतात.
अ) संवादाच्या   ब) मैत्रिच्या   क) गाण्याच्या   ड) लिखाणाच्या
४. अध्यायन ----- असावे.
अ) द्विमार्गी   ब) एकमार्गी   क) स्वस्त   ड) महाग
५. सामाजिकदृष्ट्या ----- असणाऱ्या समूहाला समुदाय म्हणतात.
अ) परावलंबी   ब) स्वावलंबी   क) माध्यमांनी   ड) वरील पैकी नाही
जोडलेला

प्र.२ सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) (१०)

- १) संवादाचे प्रकार स्पष्ट करून संवाद म्हणजे काय ते लिहा.
- २) विस्ताराची तत्वे विशद करा.
- ३) समाजामध्ये कार्य करताना सामाजिक संस्थांची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.३ टीपा द्या. (कोणत्याही तीन) (१५)

- १) व्यापक संपर्क पद्धत
- २) विस्तार शिक्षण
- ३) संघटनांची कार्ये
- ४) समुदाय विकास दृष्टीकोन
- ५) समुदाय वैशिष्ट्ये

Sub : Art & Design for Community Education (BSW23-204)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (05)

1. Community is a ----- in an urban area.
a) settlement   b)village   c) pada   d) place
2. Printed or public media is used in ----- communication
a) Mass   b) informal   c) formal   d)Non of this
communication
3. Various methods of ----- can be used in the star teaching method.

- a) communication   b) friendship   c) song   d) Writing
4. Study should be -----
- a) Two way   b) One way   c) Cheap   d) Expensive
5. Socially a group of people who are ----- is called a community.
- a) interdependent   b) dependent   c) connected by media   d) Non of above

Q.2   Answer in detail. (Any one)   (10)

1. Explain the types of communication and write what communication is.
2. Explain the principles of expansion.
3. Explain the role of social organizations in working for society.

Q.3   Write short notes. (Any three)   (15)

1. Mass contact method
2. Extension education
3. Functions of organizations
4. Community Development perspective
5. Objective of community
